

AB-2033 Seat No. _____
M. Com. (Part - II) Examination
April / May - 2003
Strategic Management
(Business Management)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો સરખા ગુણ ધરાવે છે.

(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ તે પ્રશ્નના મહત્તમ માર્ક્સ દર્શાવે છે.

૧ હાલના ધંધાકીય જગતમાં વ્યૂહાત્મક સંચાલનનું મહત્વ દર્શાવો અને વ્યૂહાત્મક સંચાલનની પ્રક્રિયાના વિવિધ તબક્કાઓ ટૂંકમાં વર્ણવો. ૨૦

અથવા

૧ કંપનીની સામાજિક જવાબદારીઓ કઈ કઈ છે ? શું કંપનીના જીવનધ્યેય (Mission)ની રચના કરવામાં તેને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ ? વિગતવાર સમજાવો. ૨૦

૨ કંપનીના વ્યૂહાત્મક સંચાલનમાં ધ્યાનમાં લેવાતાં વિવિધ બાહ્ય પર્યાવરણીય પરિબલો જણાવો. વિવિધ કાર્યકારી બાહ્ય પર્યાવરણીય પરિબલોનું મહત્વ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. ૨૦

અથવા

૨ પર્યાવરણીય પૂર્વાનુમાન (Environmental forecasting)ની ગુણાત્મક (Qualitative) અને સંખ્યાત્મક (Quantitative) પદ્ધતિઓની તુલનાત્મક સમીક્ષા કરો. ૨૦

૩ ગ્રાન્ડ (Grand) વ્યૂહરચના એટલે શું ? નીચે જણાવેલ ગ્રાન્ડ વ્યૂહરચનાઓ સમજાવો : ૨૦

(અ) પેદાશ વિકાસ (Product Development)

(બ) વર્ટિકલ એકત્રીકરણ (Vertical Integration)

(ક) લિક્વિડેશન (Liquidation).

અથવા

- ૩ (અ) બીસીજી ગ્રોથ/શેર મેટ્રીક્સ સમજાવો. ૨૦
 (બ) ધંધાકીય એકમ સ્તરે ગ્રાન્ડ વ્યૂહરચનાની પસંદગીની પદ્ધતિ તરીકે સ્વોટ વિશ્લેષણ (SWOT Analysis)ની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- ૪ ધંધાકીય વ્યૂહરચના અને કાર્યકારી વ્યૂહરચનાનો અર્થ સમજાવો. નાણાકીય તેમજ ૨૦
 હિસાબી, કર્મચારી સંચાલન અને સંશોધન અને વિકાસક્ષેત્રોને લગતી વિવિધ કાર્યકારી વ્યૂહરચનાઓની ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- ૪ (અ) વ્યૂહરચનાના સંસ્થાનીયકરણ (Institutionalisation)માં સી.ઈ.ઓ. ૨૦
 ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ ઓફિસર (CEO) - (Chief Executive Officer)ની ભૂમિકા વિશે ટૂંક નોંધ લખો.
 (બ) વ્યૂહાત્મક સંચાલનમાં વ્યૂહાત્મક અંકુશોની ઉપયોગિતાની ચર્ચા કરો.
- ૫ નીચે જણાવેલ પૈકી ગમે તે બે વિશે ટૂંક નોંધ લખો : ૨૦
 (અ) વ્યૂહાત્મક સંચાલનના ફાયદા અને જોખમો
 (બ) કંપનીના જીવનધ્યેય (Mission)નું બહુરાષ્ટ્રીયકરણ
 (ક) વ્યૂહરચનાના સંસ્થાનીયકરણ (Institutionalisation)માં વ્યવસ્થાતંત્રીય સંસ્કૃતિની ભૂમિકા
 (ડ) ઉદ્યોગ વિશ્લેષણમાં સ્પર્ધાત્મક પરિબળો (Competitive forces)નું મોડેલ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
 (2) Figures to **right** indicate full marks of the question.

- 1** Highlight the importance of strategic management in the **20** existing business world and describe various stages of the strategic management process.

OR

1 What are the social responsibilities of a company ? **20**
Should the social responsibilities be considered in formulating the company mission ? Explain.

2 State various external environmental factors to be **20**
considered in strategic management of a company.
Discuss the importance of various operating external environmental factors with suitable illustrations.

OR

2 Make a comparative analysis of various qualitative and **20**
quantitative techniques of environment forecasting.

3 What is meant by grand strategy ? Discuss the following **20**
grand strategies :

- (a) Product development
- (b) Vertical integration
- (c) Liquidation.

OR

3 (a) Explain the BCG growth/share matrix. **20**
(b) Discuss in brief SWOT analysis as a technique of grand strategy selection at a business unit level.

4 Give the meaning of business and functional strategies. **20**
State various strategies relating finance and accounting, personnel management and research and development activities.

OR

- 4** (a) Write a note on the role of the Chief Executive Officer (C.E.O.) in institutionalising the strategies. **20**
- (b) Discuss the usefulness of strategic controls in strategic management.
- 5** Write short notes on any **two** of the following : **20**
- (a) Benefits and risks of strategic management
- (b) Multinationalisation of a corporate mission
- (c) Role of organisational culture in institutionalising the strategy
- (d) Model of competitive forces in Industry analysis.
-